Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5348 — 1/14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1903 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 22 ՁԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5348

درعلیه‌ده غلط ده‌طلب ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی اداره‌سنه‌ در

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՕԼԻՍ, Գալատիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ. 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐՈՎ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոյսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 դրս
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Յանձնումնոց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ. 20

ԲԱՐԵՓՈԽԵԱԼ ԽԱ. ՅՕԴՈՒՍԸԸ

Ճիշդ ժամանակն էր արդարեւ որ Ուսումնական Խորհուրդը օգնութեան հասնի կրթական պաշտօնեաներուն՝ փրկելու զանոնք քմահաճ եւ անհարկի փոփոխականութենէ, որուն ենթակայ են եւ որուն երբեմն վարժարաններն ալ անկայուն եւ անյարատեւ վիճակ մը ունին, որով պէտք եղածին պէս հաւատ չեն ներշնչեր հայ ծնողքներուն՝ անոնց արդիւնաւորութեան մասին:

Այդ օգնութիւնը կը հանի կազմական կանոնադրին 41 րդ յօդուածին բարեփոխութիւնը, որ Ուսումնական Խորհուրդին մէկ պաշտօնական ծանուցումով հրատարակուեցաւ բոլոր հայ լրագրերուն մէջ ալ:

Անշուշտ ուշադիր ընթերցողները տեսան թէ բաւական պաշտպանուած են այդ յօդուածով կրթական երկսեռ պաշտօնեաներու իրաւունքները Թաղ. Խորհուրդներու կամ Հոգաբարձութեանց քմահաճ վարմունքներուն դէմ, եւ ըստ կարելւոյն ասնձ դրուած՝ անոնց անհարկի տեղ եւ լակ իրենց եռասիրութիւնը կամ իշխողութիւնը ցուցնելու համար՝ ուսուցիչ եւ ուսուցչուհի, անօրէն եւ տեսչուհի հրաժարեցնելու սովորութեանը դէմ:

Նոյնպէս չատ գոհացուցիչ է տեսնել թէ այդ բարեփոխեալ յօդուածին մէջ միանգամ ընդ միշտ ճշդուած է, ապագայ ամէն թիւրիմացութեանց տեղի չթողլու կանխատես նախատեսութեամբ, թէ արձակուրդի ամսականները պէտք է վճարուին, բաւական է որ տարի մը կամ նոյն իսկ վերջին վեց ամիսը միայն պաշտօն վարած ըլլայ ուսուցիչը կամ ուսուցչուհին:

Ուսումնական Խորհուրդի այս հոգածութիւնը կրթական պաշտօնեաներու կացութիւնը բարւոքելու մասին յատուկ շնորհակալութեան արժանի է, մանաւանդ օր չէ մոռցած փոխադրաձայն կրթական պաշտօնեաներու պարքերն ալ ճշդել, անոնց իրաւունքները սահմանած առենը, զի որոշած է թէ ո եւ է կրթական պաշտօնեայ դպրոցական տարւոյ ընթացքին մէջ չի կրնար հրաժարիլ իր պաշտօնէն, առանց սաստիպական պատճառի, զոր պէտք է հաստատեն Ուսումնական Խորհուրդի առջեւ, նոյն պարտաւորութիւնը կ'իյնար հակադարձաբար նաեւ նոյն այդ պաշտօնեաներուն վրայ ալ:

Սակայն ամենակարեւոր կէտ մը մութ մնացած է բարեփոխեալ այս յօդուածին մէջ, ան է թէ մինչ կ'ըսէի որ դպրոցական տարւոյ ընթացքին մէջ Թաղ. Խորհուրդները չեն կրնար կրթական պաշտօնեայ մը արձակել առանց ուսումնական Խորհուրդէն ընդունելի դատուելիք բանաւոր պատճառի, միւս կողմէ որոշակի չի հանգցուիր թէ ուրեմն դպրոցական տարւոյն վերջը կամ սկիզբը կարող են թէ ոչ, այդ բանը ընելու առանց Ուսումնական Խորհուրդին առջեւ պատճառաբանելու կամ հաստատելու փոխոխութեան պէտքը: Այս ամենակարեւոր կէտին աղօտ մնացած ըլլալը առաջիզ մեկնութեան պատճառ պիտի տայ եւ չատ հաւանական է թէ Թաղ. Խորհուրդները պիտի փափաքին իրենց տեսակէտին համաձայն մեկնել զայն, ամէն անգամ որ ուզեն դպրոցական տարուան սկիզբը իրենց իրաւասութեան տակ գտնուած վարժարանին մէջ պաշտօնեայի փոփոխութիւն ընել, առանց բանաւոր պատճառ կէ մի միայն իրենց քմահաճոյքը գոհացնելու: Այդպիսի քմահաճ տնօրինութեան մը զոհ եղող պաշտօնեայ մը Ուսումնական Խորհուրդին բողոքած պարագային՝ բնական է թէ այս վերջինը նոյն յօդուածը աւելի լայն իմաստով պիտի մեկնէ եւ պիտի ըսէ թէ պաշտօնեայի փոփոխութեան հարկը ամէն պարագայի մէջ պէտք է հաստատել թէ դպրոցական տարւոյն ընթացքին մէջ եւ թէ սկիզբը կամ վերջը, ինչ որ աւելի տրամաբանական է բնականաբար:

Իսկ Թաղ. Խորհուրդն ալ երբ պնդէ թէ ինքը այդքան ընդարձակ իմաստով չի հասկնար այդ յօդուածը, այլ աւելի սեղմ ու միայն դպրոցական տարւոյն ընթացքին յատուկ, անա այն առենն նորէն վէճ կը ծագի երկու խորհուրդներու միջեւ, որ չդիտցուիր թէ ի՛նչ կերպով լուծում պիտի գտնէ, քանի որ 41 րդ բարեփոխեալ յօդուածին այդ հատուածը բացորոշապէս ճշդուած չէ, եւ կրնայ երկու կողմն ալ քաշուիլ: Վէճին անլոյծ մնացած առենը վնասուողը՞ ով պիտի ըլլայ, բնականաբար յանիրաւի զսնուած պաշտօնեան, զի միթէ նեա՞ղ անիրաւութիւն է փոխանակ տարւոյն ընթացքին մէջ զուր տեղ արձակելու, տարւոյն վերջ կամ սկիզբը այդ հարուածը կրելը: Թանի մը ամիս եւ կամ առաջ ի՞նչ մեծ տարբերութիւն: Անիրաւութիւնը միշտ անիրաւութիւն է, երբ առանց օրինաւոր եւ բանաւոր պատճառի եղած է պաշտօնանկութիւնը:

Իսկ եթէ Ուսումն. Խորհուրդն ալ այդպէս չըմտնէ վերոյիշեալ աղօտ մնացած հատուածը, այն առեն ըսելիք չի մնար. կրթական պաշտօնեաներու վիճակը ապահովուած ըսել է նոյն յօդուածին տրամադրութեամբ միայն մէկ տարիին համար:

Այդ պարագային եղած բարեփոխումը չատ մասնական է: Թաղ. Խորհուրդները նորէն ազատ կը մնան ամէն դպրոցական տարուան սկիզբները կամ վերջերը պաշտօնատար փոխել քաշուարչս, առանց օրինաւոր ու բանաւոր պատճառի, գիտնալով թէ պարտաւոր չեն համարտալու Ուսումնական Խորհուրդին, իրենց ի դէպս եւ յանդէպս ըրած փոփոխութիւններուն: Բայց առանց երեսէն միթէ քիչ կը վնասեն վարժարանները եւ աշակերտները, ամէն տարի նոր պաշտօնեայ տեսնելով եւ հիներէն զրկուելով, Թո՞ղ նոյն իսկ կրթական պաշտօնեաներու կրած վնասները:

Ուստի եթէ անկեղծ մտադրութիւն կայ իրօք ապահովելու ուսուցիչներու եւ ուսուցչուհիներու բարւոք պաշտօնավարութիւնը, յօդուտ թէ՛ իրենց եւ թէ վարժարաններուն, պէտք է վճռակի եւ բացորոշ յայտարարել թէ ո եւ է տեսն պաշտօնական չի կրնար ըլլալ՝ եւ է կրթական պաշտօնեայ առանց բանաւոր եւ օրինաւոր պատճառի, որ պէտք է նախապէս Ուսումնական Խորհուրդի տեղեկագրուի եւ հաստատուի:

ՅՈՒՍԱԿ

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՓՐՈՆԻԿ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի)

Ամ ալ «Սուրհանդակ»ին. —28 տարուան պատմութիւն մը.—Մի արհամարհիր արհեստնիդ.—«Արեւելեան Մամուլ» եւ Քոռ-տելիոյի Տեսուչը:

ԻԶՄԻՐ, 25 Օգոստ.

Սուրհանդակ լրագիրը իր երեկուան թիւին մէջ նորէն ձեռք առնելով հանգուցեալ Մելքիսեդեկ Սրբազանին կատաղի խնդիրը, փաստաբանական հոլեր ասելով կը գրէ թէ այդ կոտակը երկու պարագայի մէջ կեղծ կոնար ըլլալ. Նախ ատորագրութիւնը Մելքիսեդեկ Սրբազանինը չըլլալը, եւ Բ. վկաներով հաստատուիր ենչմամբ ստորագրուած ըլլալը: Մենք մեր կարգին ընդունած էինք կատարագրութիւնը Մելքիսեդեկ Սրբազանին ըլլալը: Այսօր ընդունուած ճշմարտութիւն մըն է թէ կոտակ մը վկաներու ներկայութեամբ միայն վաւերական կրնայ նկատուիլ. երբ այս կարեւորագոյն պայմանը անտեսուած է, արդէն իսկ կոտակը կոտակ ըլլալէ կը դադրի եւ կը դառնայ կոտակ: Հաստատուեցաւ թէ այդ կոտակը գաղանի պատրաստուած է, ասոր խօսուն ապացոյցն ալ վկայ չդնուելն է. ուրեմն ինչպէս Սուրհանդակ կ'ըսէ թէ այդ կոտակին ճշմարտակ պատրաստուած ըլլալը պէտք էր վկաներով հաստատուած ըլլար. գաղանի պատրաստուած բանի մը վկայ կ'ըլլա՞յ: Ճշմարտակ պատրաստուեր է կամ ոչ՝ հոմար կարեւորութիւն չունի. մեզի կարեւորութիւն ունեցող Բ. պարագան ալ այդ կոտակը Սրբազանին մահուրէն 8/10 օր առաջ միայն պատրաստուած ըլլալն է. եւ ասիկա ալ հաստատուեցաւ ապէս:

Այդ օրերուն մէջ, Սրբազանին վիճակը այնքան ծանրացած էր որ սնունդ չառնելէ զատ չատ դժուարաւ կը խօսէր. ինքզինքին տէր ըլլալէ բացարձակապէս զրկուած էր. վկայ բոլոր Իզմիրի վարչական անդամները, քահանաները եւ մենք որ օրը 3 անգամ կ'այցելէինք առանց բացառութեան: Այս եւ ասոնց նման չատ մը պատճառներով այդ կոտակին անվաւերականութիւնը ամէնէն առաջ մենք հռչակեցինք եւ անոր բեկանումը պահանջեցինք, լենլով իր Թղթակից նախ ամբողջ Իզմիրի Հայերուն եւ ապա մեր համոզումին վրայ: Մամուլն ալ, ըլլա՛յ տեղական, ըլլա՛յ Պոլսոյ, մեզի դաղափարակից գտնուելով իրաւունք տուաւ մեզ, իբաց առեալ Սուրհանդակէն որ մէկ քանի երեւակայական ենթադրութիւններով ալեստեցաւ եւ ցարդ կ'ալեստի կլլեցնել մեզ թէ վաւերական է կոտակը: Այսպէս փրկել կը կարծէ արդարոք դասդուցչարը պարոյը:

Ենթադրենք որ յիշեալ կոտակագիրը իր կրած թուականին (յունիս 1ին) պատրաստուած ըլլար եւ ոչ թէ Սրբազանին վախճանէն 8–10օր առաջ. յունիս 1ին Սրբազանը թէեւ ակար բայց անկողնոյ չէր ծառայեր, այլ տաքի վրայ էր ու եկեղեցի կ'երթայր. 1600 մտեակին օրն ալ քարոզ խօսեցաւ: Արդ եկեղեցի երթալ, քարոզ խօսող Մելքիսեդեկ Արքեպիսկոպոսը չէր կրնար ինքնագիր կոտակ պատրաստել. ինչո՞ւ այդ հոգը ուրիշներ վրդանին առեր են. ասիկա ապացոյց չէ՞ այդ կոտակը Սրբազանին վախճանելէն 8–10 օր առաջ, այսինքն անդգայ վիճակին մէջ պատրաստուած ըլլալուն:

Սուրհանդակ ասկէ առաջ զարմանք ու ցաւ կը յայտնէր միայնդամայն թէ ինչո՞ւ Իզմիրի վարչութիւնը բան մը չի յայտներ կոտակի մասին: Երէկ ալ ելեր նորէն զարմանք կը յայտնէ, ըսելով թէ «Իզմիրի վարչութիւնը մինչեւ վերջին օրը Տ. Մելքիսեդեկ Սրբ.ը առաջնորդ ճանչնալէ վերջ, այսօր կ'ուզէ հակադրել թէ Մելքիսեդեկ Ս. այդ կոտակը ատորագրուած օրերուն մէջ մարի կատարեալ գիտակցութիւնը չունէր:» Այս ինչ իրարու հակասական զարմանքներ են. արդեօք Սուրհանդակ, առաջին պարագային զարմանք յայտնած առեն թմրութիւն եւ կամ էր վրան որ վերջին պարագային զարմանք յայտնած առեն առաջինը չի յիշեր:

Դուռնանք հիմակ բուն մեր ընելիքին. Սուրհանդակ դարձեալ զարմանք կը յայտնէ մեր անցեալ օրուան դրած մէկ Թղթակցութեան վրայ եւ կ'ըսէ թէ իրեն գաղափարակից եղող Թղթակցի մը գրածները կը հերքէ իբր անհիմն լուրեր եւ մեզի դասեր տարու հոլեր կ'ասէ: Ցաւելով կը ցաւիմ չիտանալ իր այդ հրաշալի յայտնութեան համար. կը հարցնենք այդ թերթին այդ սուղերը գրողին թէ բանաւոր եւ ուղիղ է որ մենք պաշտպանենք մեզի գաղափարակից գտնուող ո եւ է մէկուն տուած լուրերուն անհիմնութիւնն ալ:

* * *

Ասկէ 28 տարի առաջ երբ Մելքիսեդեկ Սրբազան (այն առեն վրդ.) Արուսեակեմ վանքը կը գտնուէր, հոն Երուսաղէմի Յովհաննէս անուն սպասաւոր մը կար. սա իր ունեցած Բամ.երկթ.ները Թղթերը Մելքիսեդեկ Վ.ի կը յանձնէ՝ պահելու համար. բաւական առենէ ետք, թէ՛ Մելքիսեդեկ Սրբ. եւ թէ Երուսաղէմի Յովհաննէս կը մեկնին վանքէն. առաջինը Իզմիր կուգայ, իսկ վերջինն ալ Սեւանայ վանք կ'երթայ ու հոն վարդապետ կը ձեռնադրուի Դաւիթ Վ. Պիլպիլեան անունով: Օրիւելը ասկէ 7–8 ամիս առաջ նամակով մը կը խնդրէ հանգուցեալէն որ արժեթղթերը ծախէ ու փոխարէնը իրեն դրկէ. Բարխուդարեանց Մակար եպիսկոպոսի միջոցաւ: Մելքիսեդեկ Սրբազան այդ չորս արժեթղթերը կը յանձնէ կոտակընկալ Պ. Յովհաննէս Գաղատղլեանի, որպէս զի դրամի վերածելով ուղարկէ Դաւիթ Վ.ի. հոս փակագիծի մէջ ըսեմ թէ Սրբազանին Բուռլիի արժեթղթերուն քանակութիւնը յիշուած չէ կոտակագրին մէջ. Պ. Յովհաննէս Գաղատղլեան 10 հատ ըլլալը յայտնեց. եւ որովհետեւ հաստատեցինք թէ այդ թուղթերը 14 հատ են, չորը Դաւիթ Վ.ի դրկուած ըլլալը պէտք էր՝ որպէս զի հայիւ ճիշդ դար: Այս ոլորագան հաստատելու համար՝ ասկէ 15 օր առաջ նամակով բացատրութիւն խնդրեցինք Բարխուդարեանց Սրբազանէն: Սակայն հարկ չմնաց Բարխուդարեանցի նամակին, զի խնդիրը ինքնին լուծուեցաւ. Պ. Յովհ. Գաղատղլեան հիմա կը յայտարարէ թէ այդ չորս արժեթղթերը դրամի վերածած է, բայց փոխանակ Դաւիթ Վ.ի դրկելու, հանգուցեալին տուեր է. եկու հիմա ուզանակը ջուրէն անցուր:

«Քանի որ նոր խնդիր մըն ալ առ պիտի ըլլայ. Սրբազանին ինծի ալ որդէն հարիւր (?) 10 թուղթերէն 4ս եւ դրամի կը վերածեմ ու կը դրկեմ Պիլպիլեան Դաւիթ Վ.ին, որով խնդիրն ալ վերջ կը դնէ.» Եւ ալ կ'ըսեմ թէ ամէնէն ուզիղ ճանան այն է որ Պ. Գաղատղլեան այդ չորս թուղթերը յանձնէ Վարչութեան եւ Վարչութիւնը իր ուզած կերպով կարգադրէ գործը. եթէ ինծի մնայ մնացեալ 6ն ալ կը յանձնեմ Վարչութեան:

Սուրհանդակի ուրբաթ օրուան թիւին մէջ երեւցող յօդուածը կարդացինք «Դպիր» ստորագրութեամբ եւ զարմանքով տեսանք թէ տիրացուական խնդիրներով զբաղիլ չուզեր եղեր. հապա ինչո՞վ զբաղիլ կ'ուզէ: Գալով իմ մասին գրածին, մարդ նախատելու բնաւ սիրաղարեմ, եւ երբոյք այսինչին կամ այսինչին դէմ ատելութիւն ուսուցանողներէն չեմ, ինչ որ անցած դարձած է այդ կոտակի մասին հոս, այն միայն գրած եմ իբր Թղթակից: Այդ կոտակին անվաւերականութիւնը հրաչկած եմ, եւ չպիտի դադրիմ հռչակելէ:

* * *

Բարեւելիոյ Թաղական Խորհուրդը որ անհամաձայնութիւն մը ունէր տեղւոյն դպրոցի Տեսուչ Գ. Բարթող էֆ.ի հետ, որոյեր է պահել զինքը յառաջիկայ տարւոյն համար եւ՝ իր տիկնոջ հետ. Այս խնդիրը առիթ տուած էր Արեւելեան Մամուլի հարուածելու յիշեալ արդիւնաւոր պաշտօնեան: Ցայտնի է թէ սա Իզմիրի երկսեռ վարժարաններու Տնօրէնն էր. շատ արդիւնաւոր պաշտօնավարութիւն մը ունեցաւ եւ ոչ ոք դժգոհ գտնուեցաւ իրմէն: Ինք հրաժարեցաւ պաշտօնէ, Զուիցերիա երթալ եւ իր մանկավարժական մասնագիտութիւնը կատարելագործելու համար, ինչպէս եւ ըրաւ ալ: Բարթող էֆ. քաջ մանկավարժ մըն է, լաւ հոգեբան: Իր կարողութիւնը ցոյց տուած է գործով, ի մեծ գոհունակութիւն Բարեւելիոյի ծնողաց: Անցեալ տարուան քննութիւններու անձամբ ներկայ գտնուեցանք եւ շնորհաւորեցինք Բարթող էֆ.ի կարողութիւնը այս սիւնակներուն մէջ. այսպէս եւ վերջին քննութեանց ներկայ գտնուած է Պ. Ե. Ալփիար եւ ըսած է որ եթէ օրին մեկը Իզմիր կարող ուսակերտներ ունենայ, այն ալ Բարեւելիոյի վարժարանն եւ ասանները պիտի ըլլան: Այս կարգի դասատարակ մը պատիւ կը բերէ Թաղ. Խորհուրդին, գիւղին եւ դպրոցին: Եթէ Թաղ. Խորհուրդը խնդիր մը ունեցաւ, կը կարծենք թէ ուրիշներու թելադրութեամբ էր:

ԱՏՈՄ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ՀԱՆՔԱՑԻՆ ՋՈՒՐԵՐԸ

Զ.

60. Պիւսան.—Վօրի մօտիկը գտնուող այս նշանաւոր հանքաջուրը օրական 5000 լիտրայի չափ ջուր կ'արտադրէ:

Բաղադրութիւնը.—

Նատրոնի զանազան թթուներ	0,628
Կիրի »	0,379
Մանեզիի »	0,117
Երկաթի զոռիկատ	2,001
Կայծքարի թթուուտ	
Պոլոյին թթու	չատ քիչ
Յօսֆոռատներ	
Ածխային թթու	0,872

Այս հանքաջուրին համար նշանաւոր քիմիագէտ Պ. Վարքէ կ'ըսէ. «Աշխարհիս մէջ գտնուող ամէնէն նշանաւոր հանքաջուրն է.» Բաղադրութիւնը մէջ երկաթ գտնուելուն համար (երկաթի զոռիկատ (arséniate de fer), ընաիր ու միանգամ այն ուժ տուող դեղ մը սեպուած է այսօր: Ասկէ զատ Պիւսանի ջուրքանակութեամբ երկաթ կը պարունակէ: Գլօտ – Պէռնատ այս մասին չատ փորձեր կատարած է եւ իրօք տեսած է որ ստամոքսի հիւթը կը չատցնէ, հետեւարար մարսողութիւնը կը կանոնաւորէ: Միզարտաքսող ջերմամղութեան ենթակայ եղող երիտասարդներուն Պիւսան խմել կը յանձնարարեն:

Ձմրի ժամանակ ջուրի տեղ Պիւսանի հանքաջուրը դործածել պէտք է պատաներով, զատ առողջարար է. փորձեցէք եւ արդիւնքը պիտի տեսնէք:

61. Ռակաց.—Զուիցերիոյ Սէն–կալ անանին մէջ գտնուող այս հանքաջուրին ջերմութեան աստիճանը 37 է: Զրային տարբնակ ունեցողներուն կը յանձնարարեն: Մոռցայ ըսելու որ բաղադրութիւնը մէջ մեծամասնութիւն կազմող աղերը կիրի եւ մանեզիի բնածխաներ են:

62. Ռեգլէր.— Այս հանքաջուրը որ Բիւլի–ոը–Տօվի մէջ կը գտնուի եւ քանի մը տեսակ երկրնածխատ ունեցող ալքալիներ կը պարունակէ. Ջրարբութեան եւ սակաւարիւնութեան համար գործածուող հանքաջուր մըն է:

63. Ռուայատ.—Ռէնիէէ ժամ ու կէս հեռու գտնուող այս հանքաջուրին բաղադրութիւնը հետեւեալն է.

Նատրոնի երկրնածխատ	1
Կալիումի »	0,20
Կիրի »	1
Մանեզիի »	0,65
Երկաթի »	0,03
Դլորուր նատրոն	1,65
» Լիդիում	0,035
Նատրոնի զոռիկատ	0,001–0,004

Այս հանքաջուրը ղլոյնականութեան ամէնէն յարմար դեղն է, բան են շատ մը բժիշկներ:

64. Ռուպինա.— Սպանիոյ մէջ գտնուած այս հանքաջուրը, որ նատրոնի եւ մանեզիի ծծմրատներ կը պարունակէ, իբրեւ լուծադեղ մի միայն կը գործածուի:

65. Սեն–Ալպան.—Լուառի մէջ գտնուող այս հանքային ջուրին բաղադրութիւնը հետեւեալն է.

Երկաթի երկրնածխատ	0,223
Կիրի »	0,03
Նատրոնի »	0,85
Մանեզիի »	0,45
Ածխային թթու	1 լիտրա

Սէն–Ալպանի ջուրը սակաւարիւնութեան, կանաչախտի, աղջիկներու սեռի եւ դժուարամարսութեան համար շատ օգտակար է:

66. Սեն–Աման.—Այս հանքաջուրին բաղադրութիւնը հետեւեալն է.

Ծծումբ	0,20
Ծծմրաջրային թթու	20 խ. ս. մ.
Երկաթի բնածխատ	1,45

Այս ջուրն ալ բաւական օգուտներ կ'ունենայ երբեմն, ղղային հիւանդութիւններէ ոմանց:

67. Սեն–Դիսիրօ.—Սոորին–Պիրենեան լեռներուն, Հիւսիս–Արեւմտեան կողմը գտնուող այս հանքային ջուրը, որ 15 աստիճան ջերմութիւն մը ունի, հետեւեալ քիմիական աղերը կը պարունակէ.

Կիրի եւ մանեզիի երկրնածխատ	0,20
Երկաթի ծծմրատ	0,004
Պղինձի » (կէօդ–թաչէ)	0,00035

Բթի եւ բերնի ներքնաթաղանթներուն բորբոքումը եւ աչքի տեսակաց հիւանդութիւններէն օգնութիւն կը բուժէ:

68. Սեն–Կալմիէ.— Լուառի կողմերը գտնուող այս հանքաջուրը մասնաւոր շահեկանութիւն մը չունենալով զանց կ'ընենք անոր վրայ անդրադառնալ:

69. Սեն–Ժերվէ.—Վերին Սաւոյի մէջ գտնուող այս հանքային ջուրը, որ 39 աստիճան ջերմութիւն մը ունի, հետեւեալ քիմիական աղերը կը պարունակէ.

Դլորուր նատրոն	1,60
Կիրի »	0,80
Լիթիում »	0,10

Ընդհանրապէս էկզէմի, քոսի, խաղաւարտեալ քոսի (gale pustuleuse), երկրորդ աստիճան փրանկախտի համար ընաիր դեղ մըն է ան, լոգանքի ձեւով անուշ:

70. Սեն Տ'Օնան.—Նիէվռէրի ջրջանակները գտնուող այս ջերմուկը գաղղ է: Բաղադրութիւնը մէջ գտնուող ամէնէն նշանաւոր մարմինները հետեւեալներն են.

Ծծմրաջրային թթու	5 խ. ս. մ.
Ծծմրատեր ալքալիներ	0,003
Ածխային թթու	110 խ. ս. մ.
Դլորուր նատրոն	0,30
Նատրոնի եւ կիրի երկրնածխատ	0,13

Շնչառական գործարաններու հիւանդութիւններէ ոմանց, ինչպէս նաեւ մարթի հիւանդութիւններու համար այս հանքաջուրը դործածողներ չատ կան:

Կ. Տ. ԱԼԻԱՀՎԵՐԻՍ

Գործէ քաշուած ամաւնական գրծակալի մը ալպումն քաղուած.

Տանրութիւն քանրինդ տարեկան օրիորդները կը հարցնեն. «Ի՞նչպէս է թեկնածուն.» Քանրինդն երեսուն տարեկան եղողները. «Ի՞նչ կ'ընէ.» Երեսունէն քառասուն. «Ո՞ւր կը գտնուի.» Քիչ մը ալ տարիքին առաջին պէս, «շուտ» կը պոռան: Աւասիկ փորձառութիւն... հաղերանական արդիւնքը:

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՈՆԸ (13)

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Ա.

Մարքիզը վայրկեանէ մը ի վեր սրահին մուտքին վրայ կը գտնուէր, խօսակցութեան բռնուած Պավիէրայի դեսպանին հետ, բայց աչք կը պտտցնէր այն փալուն համախմբումին վրայ, որ Արման կոմսին ուշադրութիւնը գրաւած էր: Քանի մը տարուայ պարբերութիւններով պատահանելով խլած էր տեսակցութիւնը եւ Արմանի մտացած էր:

—Ինչ կը նայիք, այդպէս, ըսաւ մարքիզը ժպտագին:

—Սա հմայիչ կիները, վանեմպայլ տէր, պատասխանեց Արման: Դիտէի որ Վիէնոյ հիները գեղեցկութեան համբաւ ունէին, բայց չէի կարծեր որ այս ատենին արժանի ըլլային այդ համբաւին:

—Այդ կիներէն մէրը պարիս ունեցաւ այդ կնահաճոյ համոզումը առաջ բերելու:

—Դրաւիչ իշխանուհի մը որ վառարանին քով նստած է... Տեսէք, կը խնդայ այս պահուս, պայծառի անծրութեամբ մը:

—Ա՜հ, իմ մանկամարդ բարեկամուհիս, ահկին Շվացպուրկն է, ըսաւ դեսպանը, գլխու շարժումով մը հաւանութիւն յայտնելով երիտասարդին խօսքերուն: Իրաւունք ունիք... Անթերի կին մըն է... իր մայրը Պէրդէպէրիս պատնուին ուելի կանարդիչ էր... կը յիշեմ դայն, երբ ներկայ կը գտնուէր կայսր ու թագաւորին օծման առեն... իր գեղեցկութեամբ կը նսեմացնէր արքունիքին բոլոր կիները, ուր հիասքանչ Հունգարացիներ ու Մոլաւացիներ կային... Ա՜հ, սիրելի բարեկամս, եթէ տեսած ըլլայիք դայն... Բայց կը զառանցեմ: Այդ կինը տեսած ըլլալու համար, պէտք է որ իմ տարիքս ունենաք, ինչ որ չեմ մաղթեր: Աւելի լաւ է աղջկան քան թէ մօրը վրայ հիանալ:

—Այդ կիներէն մէրը պարիս ունեցաւ այդ կնահաճոյ համոզումը առաջ բերելու:

—Դրաւիչ իշխանուհի մը որ վառարանին քով նստած է... Տեսէք, կը խնդայ այս պահուս, պայծառի անծրութեամբ մը:

—Ա՜հ, իմ մանկամարդ բարեկամուհիս, ահկին Շվացպուրկն է, ըսաւ դեսպանը, գլխու շարժումով մը հաւանութիւն յայտնելով երիտասարդին խօսքերուն: Իրաւունք ունիք... Անթերի կին մըն է... իր մայրը Պէրդէպէրիս պատնուին ուելի կանարդիչ էր... կը յիշեմ դայն, երբ ներկայ կը գտնուէր կայսր ու թագաւորին օծման առեն... իր գեղեցկութեամբ կը նսեմացնէր արքունիքին բոլոր կիները, ուր հիասքանչ Հունգարացիներ ու Մոլաւացիներ կային... Ա՜հ, սիրելի

Վիէնուայի մարքիզը անտարակոյս առանձնակարգ դիւանագէտ մը, սակայն միջակ դիտող մըն էր: Ծիրիքական առաւելութիւններէ զրկուած դիւանագէտի մը ֆրանսական ազնուականութեան ամէնէն վայելուչ ներկայացուցիչ կոմս Արման որ Ֆանթընէյի միջեւ բաղդատութիւն մը աւելորդ պիտի ըլլար: Մարդ կրնայ լաւ դիւանագէտ ըլլալ, առանց սիրոյ մէջ յաջողելու: Առաջին վայրկեանէն՝ երբ իրարու ներկայացուեցան կոմսն ու իշխանուհին, իրենց յայտնած վրդովմունքով ի վեր հանեցին թէ ամէն ինչ լուրջ հանդամանք մը պէտք է առնէր իրենց միջեւ: Մինչդեռ Վիշէլմին խանդոյն լուրջ կերպարանք մը առաւ, ու խիզախ կցորդը չփոխեցաւ: Ձիդ ընելու համար: Սեղանակարգ ճնշում մը կը դդային, իբր թէ իրենց կեանքին ամէնէն կարեւոր վայրկեաններէն մէկուն մէջ դտնուէին:

Քանի մը վայրկեան յետոյ, Արման, որ կ'ուզէր վերջ մը տալ այս նեղացուցիչ կացութեան, լիցեց մանկամարդ կնոջ

փոքր ոտքերուն անհամար շարժումները. ուստի վայրի հրաւիրեց մանկամարդ կինը, ինչ որ անմիջապէս ընդունուեցաւ: Արտակարգ վալս խաղացողներու համաձեռնած Աւստրիացիներու մէջեւ Սէն–Ժերմէնի քոմիթէներուն փայլուն վարիչը ցոյց տուաւ այնքան դերակշիռ հեղինակութիւն մը, զօրութիւն մը ու հմտութիւն մը որ ամէն ոք պարող դոյդէն շուրջը հաւախմբուեցաւ, Արմանի պարելը դիտելու համար սրահին մէջ: Կոմսը ճարտարութեամբ կ'առաջնորդէր իշխանուհին, ցայտեցնելով մանկամարդ կնոջ հասակին դիւրաթեքութիւնը, արդուզարդին վայելչութիւնը, ինչպէս ճարտար ձիամարզիկ մը հանրութեան կը ներկայացնէ ազնիւ ցեղէ մեծարժէք ձի մը:

Վալսին պատճառած հաճոյքէն յափշտակուած, ջաներուն լոյսէն չլցած, իշխանուհին կը զգար թէ կորովի բազուկներու մէջ կը գտնուէր. իր ամբողջ էութեամբ անձնատուր եղած էր դաշնակաւոր շարժումի մը պատճառած արբշռանքին, ի ծայն հնչուն նուագարանները: Իր շուրջը չէր դիտեր, հետեւաբար չէր կրնար իրազեկ ըլլալ ամէնուն առթած հիացիկ հետաքրքրութեան: Ամառագին թափով մը՝ վալս կը դառնար, ինքզինքը երջանիկ զդալով՝ ոգեւորեալ ու ուրիշնտ կեանքի մը մէջ ապրելուն համար, եւ մոռնալով այդ հեշտալի վայրկեաններէն դուրս եղող ամէն բան: Կոմսը ուզելով հանգիստ առնել տալ անոր, քանի մը շրջան ընելէն յետոյ կանգ առաւ: Այն առեն, քիչ մը զարմանքով, ինքզինքը գտաւ բարեկամուհիներէ բաղկացած շրջանակի մը մէջ, որոնք կը ժպտէին իրեն: Այտերը կարմրեցան, ու քիչ մնաց որ լոգնութիւն պատրուակէր: Իր պարկիցէն բաժնելու համար: Իսկոյն մոռանութիւն մը զգաց, կարծես զրկեցած իր արարքին վրայ՝ զոր պարէր չգործել: Բայց ասկէ աւելի անմեղ բան կա՞ր միթէ: Բազուկի թեթեւ սեղմում մը կոմսին կողմէ՝ իրեն յիշեցուց թէ վայրկեանը եկած էր պարելու:

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ԵՍԵՐԱՊՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Սանկտ-Պետերբուրգ հեռագիր. — Նաւահանգիստներուն բացումը.—Վերջնական պարզումներ.—Տրոհումի զիներուն մասին։

ՐԻԻԳԻ, 8 Սեպտ.—Քիչ իրարու ետեւ 15 թնդանոթի պատկանող զենք ամերիկեան դեսպան Գ. Ռոբինսի թէ ամերիկեան դատարանի հրամանը։ Այս պիտի տարուի բարոյական մը ամերիկեան պատուոյն։ Գեներալ Տանֆիլ Մանչուրիոյ Ռա-Ֆանգ-Ֆեան քաղաքներուն։ Ռուսերը դեսպան Գ. Լէյտ։ Կիրակի օրուան իր ճանապարհին մէջ։ Կը հաւատան թէ նահանգիները պիտի բարձրանան եւ թէ Զին պիտի արուեսի վերջնական Մանչուրիոյ երեք նահանգներուն կառավարութիւնը։ Գաղափար որ իր կողմէ Զին բաւական ալ երկիւղներուն եւ ոչ մէկ մաս առ որ եւ է կասկածութեան։ Թէ Անգլիոյ պիտի չարտ այն տեսակ արտաքին մը։ ուզէ Ռուսիոյ նպաստ։ Թէ պիտի չանգիտի մարդոց ասելու երկրորդով Մանչուրիոյ ոչնչ եղբորդով։ Անկարելի կը թուի թէ Նոր-Զուանկի մէջ եղ տարբերի հիանալիորեն մը ծաղ, առ պատասխան մը պիտի կարգի պիտի դնի։ Ամերիկեան միջոցներուն հակառակ։ Թէ Ռուսիոյ Թուլիին երկրորդը իր գիտնական եւ ապարդիւնը պիտի պահ եւ թէ ռուսական Լիմանի պանդոկը Տիլիզը։ Ռուսական մասին մէջ։ Ցեղերը պիտի ստանան Բեյ Ֆանգ Ֆեան։ Ռուսերը Ֆանգ Ֆեան։ Ռուսերը Ֆանգ Ֆեան։ Ռուսերը

բանին կիցը սրան մը հաստատել աղքատ կիներուն ծննդաբերութեանը համար։

ԿԱՐԱԳՆԵՐԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր որ կարագներու պատրաստութեան մէջ գործածած խարդախութեանց առաջքը առնելու մասին պէտք եղածը ըլլայ։ Պետական Խորհուրդը այդ մասին որոշում մը տալով խնդիրը տեղեկագրած էր բժշկական վարժարանին վերաքննութեան։ Նորագոյն լուրի մը նայելով հանրային առողջապահական ժողովը որոշեր է կ. Պոլսոյ մէջ քիմիական աշխատանոց մը հաստատել եւ ատոր համար մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմել, որ օրինագիծ մը պատրաստէ. նաեւ վաճառականները ու խանութպանները կարագի տակառներուն եւ ամաններուն վրայ պիտակներ դնեն՝ նշանակելով թէ՝ ո՛ր նահանգին արտադրութիւնն է եւ ինչ տեսակի կը վերաբերի. մասնաւոր քննիչներ ամէն տեղ նմոյշներ առնեն ատոնցմէ, եւ քիմիական աշխատանոցը զրկեն, ուր կարագներուն խարդախած ըլլալը եթէ հաստատուի, տէրերը խիստ պատիժներու ենթարկուին։ Մասնաւոր յանձնաժողով մը պիտի կազմուի՝ խարդախուած կարագները ներկով խառնելու համար։ Մաքսատանց մէջ բաղդատութեան եղը մը ըլլալու համար, արտադրող վարուրէն կարագի նմոյշներ բերել տրուելով պիտի տարբերուի։

ՍԸՐ ՀԷՆՐԻ ՊԱԳԻՆԿԹԸՆ ՍՄԻԹ, Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին մէջ անգլիական նախորդ պատուիրակը, որ Անգլիոյ հեռագրական ու թղթատարական նախարարութեան խորհրդական կարգուած է, վաղը Լոնտոն պիտի ուղեւորի։

ՀԱՑՏԱՐ ՓԱՇԱՑԻ քարտէզին վրայ հայկական կայարան մը պիտի կառուցուի եւ հիմնական կայարանէն մինչեւ նորը՝ երկաթէ ղոյզ գիծեր պիտի դեռնուին.

ՄՈՒՇԷՆ կը հեռագրեն թէ սեպտեմբեր նոր կառավարիչ Մէհմէտ Բաշիտ փաշա հինգշաբթի օրը հոն ժամանելով ընդունուեր է տեղական կառավարութեան պաշտօնեաներուն եւ երեւելիներուն կողմէ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ հրեայ հասարակութիւնը վարանումի մէջ է Պառոն Էմմանուիլ ֆոն Ռոշիլտի կողմէ տեղւոյն աղքատ հրեաներուն նուիրուած հինգ հազար ֆրանք բաշխելու մասին, վասն զի իւրաքանչիւր աղքատի 25 սանթիմ կ'ընդունայ։ Այդ պառառում կ'ուզուի նոյն գումարը իր ամբողջութեամբ հանրօգուտ նպատակի մը գործածել։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԳԻՇԵՐ. — Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն մենաշնորհ խնդրուեցաւ՝ Պէրութէն Եաֆա Թրամուէյի գիծ մը շինելու համար։

— Սէլանիկէն Մէմուրէ պէյ, աղերսագիր մը մատուցանելով Մեծ-Եպարքոսին, Գասովայի Նահանգին կեդրոնին՝ Սկիւպի մէջ Թրամուէյի գիծ մը շինելու համար արտօնութիւն խնդրեց։ Խնդիրը յանձնուեցաւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց մաքրել ջրամբարները որոնց մէջ, վերջին անձրեւներուն հետեւանքով, ծառի տիւղեր եւ այլն հաւաքուած են. նաեւ բոլոր աղբիւրները պէտք եղածին չափ ջուր հասցնել։

ԷՏԻՐՆԷԻ կուսակալութեան նախորդ օգնական Թոտորաքի էֆ. Կ. Պոլիս ժամանեց։

ՊԷՐՈՒԹԻ ֆրանսական բժշկական վարժարանին քննութիւնները պիտի սկսին։ Ֆրանսական դեսպանատունը խնդրեց Բ. Դուռէն որ զրկէ՝ նոյն քննութեանց ներկայ գտնուելիք օսմ. բժշկական մարմինը։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ ծաղկախտը սկսելէն մինչեւ անցեալ երեքշաբթի 244 մահեր պատահեր են։

ՊԱՍՐԱՅԻ մէջ, այս օրերս «Պասրայի տենդ» անուն հիւանդութիւնը եւ փորհարութիւն ճարակած է, որոնցմէ մահեր ալ կը պատահին։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Սապան կը պատմէ թէ Զիպկիշէի երկաթուղիի կայարանին վակոններու քննիչ աւտրիացի Պ. Հէմիր ինքզինքը ջրամբար մը նետելով վերջ տուեր է իր կեանքին։

—Առլի գիշերը, ժամ 1ին, Արնաւուտքէօյի Բէօյնք փողոցին գիշերապահին քեռին՝ Մանեսս ինքզինքը ծովը նետեց հոանքին մէջ, բայց չուտով աղատուեցաւ։

ԱՐՆԱՎՈՒՏՔԻՕՅԻ Այնուշիրրի կողմը, առլի գիշեր, ատն մը սենեակէն, ուր Մանեսս անուն կին մը կը բնակէր, հրդեհ ծագեցաւ, բայց չուտով առաջքը առնուեցաւ։

ՊՈԼՍՈՅ Հասրբէրլարի կողմը, երեկ ժամ 6ին, Մաքարոնիսմի Բոսթիի խանութէն հրդեհ ծագեցաւ, սակայն անմիջական օգնութիւններով կարելի եղաւ շուտով մարել։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ազդ. — Բուլգարիի երկաթուղիներու արժէթուղթերու 1903 ապրիլ 1ի եւ յետնիս 1ի վիճակահանութիւններէն չհողներուն տրուած «Սերթիֆիքա»ի տէրերուն կը ծանուցուի թէ, այդ «Սերթիֆիքա»ները՝—որս համաձայն իրենց եղած գումարին վրայ յաւելուածական գումար մը ալ ստանալու իրաւունք պիտի ունենային—չեղեալ կը նկատուին, որովհետեւ Օսմ. կառավարութեան եւ Հանրային Պարտքի Վարչական Խորհուրդի միջեւ իրաւարարութեամբ որոշուած տոկոսի տակին բարձրացումը զօրութիւն չունի 1903 մարտ 1/14էն սկսեալ։

26 սեպտ. 1903 3—15

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տ. ՍՈՒՔԻԱՍ ՎՐԴ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

Վերջին հարոգ. — Մահուան պարագաներ։— Ցուցարկաւորութեան նախապատրաստութիւններ։

Շաբաթ իրիկուն, Մանչէսթրի մեր թղթակիցն ստացանք հետեւեալ մանրամասնութիւնները Տ. Սուքիաս Վրդ. Պարոնեանի մահուան առթիւ, զոր ծանուցած էինք նոյն օրուան Արեւելքի միջոցաւ։

ՄԱՆՉԷՍԹՐ, 6 Սեպտ.

Այս առաւօտ կանուխ Լոնտոնի Ս. Պետրոսի հիւանդանոցի (St. Peter'e Hospital) վարչութեան կողմէ քաղաքս հասած հեռագիր մը կը գուժէր Տ. Սուքիասի Վրդ. Պարոնեանի մահը։ Այս անակնկալ մահագոյժը կայծակի արագութեամբ քաղաքիս հայ համայնքին մէջ տարածուելով ամէն ոք սուգի արտայայտութեանց մէջէն կը գոչէին։ «Խե՜ղճ Պարոնեան, այս անգամ գիտութիւնը անզօր գտնուեցաւ քու բեղմնաւոր կեանքդ քիչ մըն ալ երկարել, որպէս զի կարող ըլլայիր դէթ Մանչէսթրի մէջ համակրելի ներկայութեամբդ լսելի ընել բարի խրատներդ որ հօր մը չափ նուիրական էին։ Ինչպէս որ մինչեւ ցարդ չի դադրեցարը նելէ. բայց ա՜խաղ անողոք մահը մարդկային ամէն ճարտարութիւնէ աւելի ճարպիկ գտնուելով խլեց զքեզ մեզմէ երէկ, չաբաթ, կէս օրէն վերջը ժամ 5ին։»

Դադրեցանութիւնս իրաւունք ունի ողբալու մահը իր նախորդ Առաջնորդին, որուն կեանքին վերջին օրերը իր մօտ անցընելով կրցաւ օժանդակել որքի դոհունակութեամբ թէ՝ Դիւթապէս եւ թէ բարոյապէս։ Անցեալ կիրակի Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման տօնին առթիւ իր փափաքով պատարագեց եւ այդ առթիւ հետեւեալ իմաստով քարոզ մըն ալ խօսեցաւ յուղեալ չեչտերով. «Այս սրբազան բեմէն կ'ուզեմ մի քանի խօսք ուղղել ձեզ, նախ իմ խօսքին շնորհակալիք եւ երախտագիտական զգացմունք յայտնելու այն բոլոր համակրութեանց սիրոյ ու օգնութեանց համար զոր շնորհեցիք ինձ ո՛չ միայն պաշտօնապէս ձեր հոգեւոր հովիւը եղած միջոցիս, այլ եւ անպաշտօն եւ ձեզմէ հեռի գտնուած ատենս ալ. թերեւս վերջին անգամն է որ ձեզ համար պատարագեցի, զի մէկ քանի օրէն պիտի ենթարկուիմ վիրաբուժական գործողութեան մը եւ կը զգամ որ այլ եւս մօտեցած եմ մահուան սեմին, ուրեմն, ա՜խաղ, չկայ վերադարձ. իմ կտակս ըլլայ ձեզ սիրել զմիմեանս, զի դուք պատուական Հայկը Մանչէսթրի. իբր բարի օրինակ պիտի ծառայէք այլոց. սիրելով փարեցէք մեր Ս. Կրօնին, նկատեցէք զայն իբր ձեր երկնային առաջնորդը որ աւելի ապահով է քան արաբատական ո եւ է ուղեցոյց։ օրհնած եմ, օրհնեցի եւ պիտի օրհնեմ զձեզ յաւիտեան»։ Հանգուցեալ Հ. Պարոնեանի այս քարոզը իր վերջին հրաժեշտը եղաւ, ուղղուած Մանչէսթրի իր սիրելի ժողովուրդին։ Ներկաները տեսնելով իրենց նախորդ հովիւին յուզմունքը, իրենք ալ սկսան յարատաւս փղձկիլ. եւ ասոր համար էր որ այսօր մահուան տխուր լուրը առնելնուն պէս՝ լիցեցին անցեալ կիրակի օրուան քարոզը, որուն մէջ կարծես թէ նախազգացում ունեցած էր մէկ քանի օրէն մեզմէ բաժնուելուն։

Անցեալ չորեքշաբթի կէս օրին Լոնտոն մեկնելով, ուղղակի հիւանդանոց գնաց եւ չաբաթ օրը վիրաբուժական գործողութիւնը կատարուած ըլլալը հեռագրաւ հոս իմացուցած էին. բայց իր յառաջացած տարիքին պատճառաւ դէմ չկրնալով դնել, տասը ժամ ապրելէ վերջը իր մահկանացուն կը կնքէ։

Տեղւոյս Հոգաբարձութիւնը մահուան լուրը առնելուն պէս՝ անմիջապէս մէկ կողմէն հեռագրեց Եւրոպոյ Հայոց Առաջնորդ Տ. Գէորգ Եպիսկ. Իւթիւճեանի, նոյնպէս Բարիզի Տ. Վռամշապուհ քահանայ. Գիւարեանին, որպէս զի իմացնէ հանգուցեալին քրոջը որ շատ տարիներ միասին կ'ապրէր. միւս կողմէ, Տ. Մկրտիչ քահանայ. Կրթիկեանն ալ Լոնտոն ղրկեց, հանգուցեալին դագաղին վրայ նախնական կրօնական արարողութիւններուն ըստ Հայ. Եկեղեցւոյ ծէսին մատակարարելու համար։ Մանչէսթրցին փափաքող է Հ. Պարոնեան Վրդ. ի մարմինը հոս բերել տալով արժանի յուղարկաւորութիւն մը կատարելու. այս մասին տակաւին վերջնական որոշում չկայ առայժմ։

Ս. Պատրիարքը չաբաթ օրը այցելութիւն տուաւ ծովային նախարար Ձէյլալ փաշայի եւ շնորհաւորեց Ն. Վսեմութեան Վէզիրութեան աստիճանի բարձրացումը։

—Ռոսսթոյի Առաջնորդ Տ. Նէրսէս եպիսկ. Ալանեան չաբաթ օրը մայրաքաղաքս հասաւ եւ Պատրիարքարան երթալով՝ տեսակցեցաւ Ս. Պատրիարքին հետ։

—Բաղէշի եւ Տիարպէքիրի Առաջնորդները՝ Տ. Եղնիկ եւ Տ. Եղեկիել Ծ. Վ. ները եպիսկոպոսանալու համար Ս. Էջմիածին պիտի երթային եւ անանց եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնը պիտի կատարուէր Վարագայ Խաչին տեղի ունեցելիք Ս. Միւռոնօրհնութեան միջոցին, բայց որովհետեւ Ն. Ս. Օծութիւնը Միւռոնօրհնութեան հոգեւոր հանդէսը կանխած էր, հետեւեալ յետաձգուեր է վերոյիշեալ երկու Առաջնորդներուն էջմիածին երթալը։

—Պուլկարիոյ Պատր. Փոխանորդ Տ. Վահան Վ. կը գրէ Պարիզէն թէ առաջնորդական ընտրութեան առթիւ տեսնուած պատրաստութիւնները վերջանալու մօտ ըլլալով, ընտրութեան պիտի ձեռնարկուի քիչ ատենէն։

—Ազգ. Հիւանդանոցի պատսպարեալներու յարկին մէջ աղջիկ գիւղի մը ժամ 5ին լամբարը չշրջելով հրդեհի սկզբնաւորութիւն մը եղեր է, բայց բարեբաղդաբար շուտով իմացուելով անմիջապէս առաջքը առնուեր է։

—Վանայ Առաջն. Տեղապահ Տ. Սահակ եպսկ. նամակ մը գրելով Ս. Պատրիարքին, խնդրած է որ բաւ համարուի Լեզգ գիւղի Տ. Մատթէոս քհ.ի ապաշխարութիւնը եւ արտօնուի վերստին քահանայագործել։ Ցայսմի է որ յիշեալ քահանան ասկէ առաջ միամեայ փիլոնազրկութեան դատապարտուած էր Կրօն. Ժողովոյ կողմէ։

—Ս. Հայրապետը արտօնութիւն տուած էր Ուրֆայի Առաջնորդ Տ. Անանիա Վ. Հաղարապետեանի՝ փոխանցաբար կրելու հանգուցեալ Տ. Խորէն եպսկ. Մխիթարեանի լանջախաչը։ Տ. Անանիա Վ. չնորհակալութեան գիր մը ղրկած է Պատրիարքարան՝ մասուցուելու համար Ն. Ս. Օծութեան։

—Ցաւով կ'իմանանք թէ բաղմաչխատ ուսուցիչ Աբրահամ Լիք. Մոբրատեան, որ վերջերս Ազգ. Հիւանդանոցի Որբանոցին մէջ կը դասախօսէր, մեռեր է երէկ իր բնակարանին մէջ, Այ-Սթեֆանոս։ Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այս առաւօտ, այդ գիւղի եկեղեցին։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Տիկին Թագուհի Ա. Ունճեան իր որդւոյն Լեւոն էֆ. Ա. Ունճեանի ընդ օրիորդ Ռոզ Ց. Թալաքճեանի ամուսնութեան առթիւ երկու ոչխարի փոխարժէք ըլլալով երկու անգլ. ոսկի նուիրեց Հիւանդանոցիս։

(Հոգաբարձութիւն)

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼԻ)

ՊՈՒԲՐԻՇ, 13 սեպտ. — Այս առաւօտ ժամ 10ին Պուքրէշի մէջ ու շրջականները երկուշաբթի զօրաւոր ցնցումներ զգացուեցան 17 երկվայրկեանի չափ։

ՇԲԼՈՒԻ (Կալիշիա). — Ֆրանց-Եոսէֆ կայսրը եւ Ֆրանց Ֆէրտինանտ արքայազուրքը հոս ժամանեցին՝ հեծելազօրքերու մեծ ռազմախրներու ներկայ գտնուելու համար։ Մեծ խանդավառութեամբ ողջունուեցան։

ՄՈՀԱԲ. — Վիլհէլմ կայսրը հոս հասաւ։

ՄՄՍԹԷՐՏԱՄ. — Պէրլին գացող ճեպընթաց կառախումբը դիմէն ելաւ, առաւուն, Պարվէգիլտի մօտ։ Տասնրեւթ հոգի վիրաւորուեցան, որոնց երեքը ծանրապէս։

ԹՐԻԿԻԷ. — կէս օրէն ետքը նախարարապետ Պ. Քանպ նախագահեց՝ Ռրէնանի յիշատակին կանգնուած արձանին բացման հանդէսին։ Մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէր։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԲԱԲԻՋ, 13 սեպտ.— Այսօր Թրիկէի (հիւսիսային ծովեզերք՝ Պրքթաներ) մէջ կատարուեցաւ Ռրէնանի արձանին բացումը. բազմաթիւ ժողովուրդ ներկայ էր Պրքթաների ամէն կողմերէն եկած։ Արձանը զոր շինած է Ժան Պուչէ, սքանչելի է։ Արուեստագէտը փիլիսոփային մօտ որ նստած է, կեցուցած է Պալլաս։ Պատուանդանը շինած է Մէնօ, Սարպանի ճարտարապետը։ Բացումը ժամը 11ին կատարուեցաւ։ Քոմէտի Ֆրանսէզէն Օր. Մորէնօ, արտասանեց «Աքրոբոլի վրայ աղօթք»ը, որ մեծ յաջողութիւն ունեցաւ։ Պ. կէս արձանը յանձնեց Պետութեան եւ այդ առթիւ ճառ մը արտասանեց։ Միանգամայն ճառեր խօսեցան Թրիկիէի քաղաքապետը, կրթական նախարար Պ. Շամիէ եւ ակադեմական Պ. Պէրթրլօ ու Անաթոլ Ֆրանս։ Զինուորներու եւ Պէյսթի նաւային զինուորներու նուագածուներուն անցքը շատ փառաւոր եղաւ։ Ժամ 2ին մեծ սեղան մը տրուեցաւ։ Պ. Քանպ մեծ ճառ մը արտասանեց որ եռանդագին ծափահարութիւններով ողջունուեցաւ։ Կարեւոր միջադէպ չպատահեցաւ։

—Պ. Զէմարլէն որ Իտալիայէն կը վերադառնար, այս առաւ. Բարիզէն անցնելով Լոնտոն ուղեւորեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Կ'ըսուի թէ Անգլիոյ նախարարաց Խորհուրդին մէջ որ երկուշաբթի պիտի կատարուի, նախարարական մասնակի փոփոխութեան մը համար որոշում պիտի տրուի։ Պ. Լաբուշէրի թերթը հետեւեալը կը գրէ.—«Զրոյցի մը նայելով՝ որ կը կարծուի թէ անհիմն չէ, պատերազմական նախարար Պ. Պրոդրիք յառաջիկայ ամսուն պիտի հրաժարի այդ պաշտօնէն եւ անոր պիտի յաջողէ Իրլանդայի նախարար Պ. Ուինտէմ։ Կ'իմացուի թէ Լորտ Ռէսի, Հնդկաստանի նախարարութեան խորհրդականը, պաշտօնի բարձրացում պիտի ունենայ եւ նոյն իսկ արտաքին գործոց խորհրդական պիտի ըլլայ Լորտ Բրանպորնի տեղ որ Լորտ Սոլզպէրի եղած է իր հօր մահուամբը։

ՊԷՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ ներքին գործոց նախարար Պ. Բոզատովսքի, դաշնակցային Պառլամենտի կարգիրքը հարցուց՝ ինքնաշարժ կառքերու երթեւեկը ընդհանուր օրէնքի մը ենթարկելու համար։ Հաւանական է որ այդ նպատակով օրինագիծ մը ներկայացուի Երեսփ. Ժողովի յառաջիկայ նստաշրջանին։

ՀՌՈՄ. — Վատիկանի մօտ ռուս դեսպան Պ. Բոնսթանթէն Բուլգաթով պաշտօնապէս ծանոյց Վատիկանի արտաքին գործոց նախարարի փոխանորդ մենսէնեոր Մէրրի տէլ Վալի թէ՝ Նիքոլա կայսրը, Հռոմ ուղեւորելուն առթիւ, հանդիսաւոր այցելութիւն պիտի տայ Ս. Պապին։ Զարը ռուսական դեսպանատունէն ճամբայ պիտի ելլէ։ Պիոս Ժ. ուրախութեամբ իմացաւ այդ լուրը, եւ ըսաւ թէ շատ բարեգուշակ է իր քահանայապետութեան սկիզբները. նաեւ յանձնարարեց Վիէննայի Լիբայ նկարիչին շուտով աւարտել իր կենդանագիրը, զոր մտադիր է Ռուսիոյ կայսեր նուիրել նոյն այցելութեան միջոցին։

ԲԵՌԵՐՍԳՈՒՐԿ. — Պատերազմութիւն մը շնորհաւորական ուղերձ մը ներկայացուց Ռուսիոյ ելմտական նախորդ նախարար Պ. Վիթէի։ Պ. Վիթէ կ'ըսէ թէ, վաղանցուկ գիներու տկարութենէ մը զատ, Ռուսիոյ պետական արժէթղթերը ամէնէն հաստատուններէն են։ Պ. Վիթէ իր ըսածին ոյժ տալու համար, յարեց թէ Ռուսիոյ հանրային պարքը տասը տարիէ ի վեր չէ աւելցած, մինչդեռ միւս կողմէ, թէ՝ ճարտարարուեստական եւ թէ՝ երկրագործական ձեռնարկներու յատացուած դրամագլուխները ահագին յաւելում կրած են։ Պ. Վիթէ ըսաւ նաեւ թէ կը յուսայ նոր բարեգործութիւններ ձեռք բերել վաճառականութեան համար՝ խիստ մաքսապահութեամբ մը, եւ կարելի եղածին չափ նախապատուութիւն տալով ռուս գործարանատէրերու եւ ձեռնարկուներու։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի քաղաքականութեանը մասին որ Վէրմանթ կը գտնուի, օգնականը՝ Պ. Լուսիս յայտարարեց թէ Ջրանցքին համար Քոլոմպիոյ հետ կնքուելիք դաշնադրութեան նոր ծրագիրը շատ յուսադրիչ է եւ թէ կը կարծէ որ Մ. Նահանգները պիտի վարանին զայն լրջօրէն կատարելու առնելու։ Քոլոմպիոյ դեսպանատան քարտուղար Պ. Հերան կ'ըսէ թէ այդ դաշնադրութիւնը ընդունելի չէ։

—Երեք տարիէ ի վեր Մ. Նահանգներու եւ Ճապոնի միջեւ մրցում մը կայ աշխարհի ամէնէն մեծ առաքաստաւոր նաւը շինելու համար։ Երկու տարի առաջ Մ. Նահանգները չահեցան այդ մրցումը՝ Սան-Ֆրանչիսքոյի մէջ վեց կայմով առաքաստանաւ մը շինելով։ Ճապոն ալ անցեալ տարի Ամերիկացիներու շինածէն 250 թոն աւելի տարողութեամբ նաւ մը շինեց վեց կայմով։ Ասիկա առաջին երթեւեկութիւնը կատարած օրը Եոքոհամայէն հեռագիր մը ուղղուեցաւ Նիւ-Եորք, հրաւիրելով ամերիկեան գործարանատէրերը որ ատկէ խօսորը չինեն։ Հիմա Մ. Նահանգները դարձեալ չահեցան մրցումը. տասը օր առաջ ծովը իջուցին Թոմաս-Ա-Լոուսրն անուն առաքաստանաւ մը, Պրուքլինի մէջ. ոչ միայն ամէնէն խոշոր նաւն է, այլ աշխարհի վրայ եօթը կայմ ունեցող միակ նաւն է։ Ճարտարներն ալ եթէ ութ կայմով մը շինեն, յայտնի չէ թէ վերջը ո՛ւր պիտի երթայ։

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆ

Խորամանկ Մանտարին մը. — Զինուորական մանտարին մը վերջին ասիճան շատախօս կին մը ունէր որ, առաւուընէ մինչեւ իրիկուն սնտի բաներու վրայ շաղակրատելով եւ բանակռիւներ ընելով ամուսինը անհանգիստ ընելէ երբեք չէր դադրեր։ Խեղճ մարդը շատ կերպ հնարքներ փորձեց այդ անատելի վիճակէն ինքզինքը ազատելու, բայց չյաջողեցաւ։

Հուսկ ուրեմն ճարը հատնելով, սարսափուեցաւ վճռական միջոցի մը դիմել։ Բժիշկ մը կանչելով յայտնեց իր անհանդուրժելի կացութիւնը եւ խնդրեց որ խլացուցիչ դեղ մը տայ իրեն, որպէս զի չլսէ կնոջը շատախօսութիւնները եւ կարելի հանգիստ ըլլայ։ Իրեն հատուցում դրեակ մը խոստացաւ ընծայել իրեն, եթէ յաջողի լաւ մը ականջները խլացնել։

Բժիշկը շատ հաճութեամբ ընդունեց այս շահաւոր պայմանը եւ փութով պատրաստեց բերաւ դեղը, որով մանտարինին ականջները այնպէս խլացան որ մինչեւ իսկ թնդանօթի արձակման ձայնը չէր լսեր։ Բանի մը օր ետքը, բժիշկը այցելեց իր յաճախորդին. մանտարինը զայն տեսնելուն իսկոյն փութաց իր գոհունակութիւնը յայտնելու, այլ եւս հանգիստ գտած ըլլալուն համար։ Այն ատեն, բժիշկը յիշեցուց իր խոստումը եւ դրեակին իրեն յանձնուիլը խնդրեց։

Մանտարինը, նշաններով պատասխանեց թէ ականջները խլացած ըլլալով, ամենեւին չէր լսեր ըսածը։ Բժիշկը կրկին ջանաց հասկցնել իրենց պայմանադրութիւնը, բայց ի դուր, խորամանկ Զինացին միշտ միեւնոյն նշանները ընելով չհասկնալ ձեւացուց բժիշկին խօսքերը, որ յուսարեկ եւ թախծագին, պարտաւորուեցաւ տուն դառնալ։

ԴԱՍԱԳԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Այս օրուընէ սկսեալ Սակարանը ժամը 4ին պիտի բացուի, եւ 11ին պիտի գոցուի։

ՓԱԿՈՒՄ 30 Օգոստոս

Ցսմ. Քոնսոլիտ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	34	—
Ամէնէն բարձր գին	»	34	04
Ամէնէն վար գին	»	33	95
Բուլգիրի երկաթուղի գոց.	ֆր.	122	12
Ամէնէն բարձր գին	»	122	87
Ամէնէն վար գին	»	121	50

ԲԱՑՈՒՄ 1 Սեպտեմբեր

Ցսմ. Քոնսոլիտ Սեռի Դ.	Ֆ. Կ.	33	16
Բուլգիրի երկաթուղի	ֆր.	122	—
Շիրքէթի Թալիկ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժիպ		—	—
Ցսմ. Գանքա		—	—
Գալաթա Ժէնիրալ ՕՖմ.		—	—
Ղօս. ՕՖմ. Շանտ է Վալէար		—	—
Ցսմ. Ռագոն. Ընկ.		4	35
Թրամուէյ քաժնեթուղթ		5	95
» ժուբիլասս		1	35
» պարտաքուղթ		455	—
Քարափ Գ. Գոլոյ		503	50
Թրանսվալ		104	—
Քրէտիթ Ֆոնսիէ Եմիրիսիլ		265	25
Օսմանիսմ		72	—
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	35
» պարտաքուղթ	»	503	50

ՓՈՆԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	1	—
» » » չէք	»	109	—
Բարիզ » »	ֆր.	23	10
» » » չէք	»	—	—
Գերմանիա անտկոս չէք	մարկ	18	71
Վիէննա չէք	ֆիորդ.	21	95

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ֆրանսիոց	Ղրշ.	27	14
Անգլիական ոսկի	»	109	37
Շօյ էմբէրիսյ	»	89	30
Գերմիոց	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	38
Մէճիտիէ	»	—	—
ուպրի Թղթադրամ	Օ. Ո.	6	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 12 Սեպտեմբեր

Անգլիական Ֆ.Նոսիտ	90	37
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	21	25
» » » Դ. բաց.	21	18
» » » Դ. գոց.	59	75
Օսմանեան Ֆանքա	13	25
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	41	50
» Մոնոբոլ	43	50
Գուլգարական 1888	89	—
Եգիպտոսի իւ սինդիք	101	75
Բօմինիա	104	—
Թրանսվալ	4	06
Այտին երկաթուղի	15	—
Փոխանակագիր	25	37 ½

ԲԱՐԻԶ, 12 Սեպտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	27
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	բաց. Ղրշ.	21	55
	գոց. »	21	45
» » » Բ.	»	61	55
» » » Գ.	»	24	45
Օսմ. Գայս. Ֆանքա	ֆր.	579	—
Օսմանիէ	»	—	—
ուսէլի երկաթուղի	»	125	75
Օսմ. Մաքսատուն	»	463	—
Օսմ Ռէժի	»	317	—
Բրիօնիթ Թիւրք 4 %	»	194	—
Քրէտիթ Լիոնէ	»	1121	—
Իսպանական Ռանթ	»	—	—
Սպանիական արտարին	»	91	60
Թրանսվալ	»	105	—
Զէր Լոնտոնի վրայ	»	25	195
Երամտզեղ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 12 Սեպտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	30
Բուլգիրի երկաթուղի	»	117	—
Օսմ. Ռէժի	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 12 Սեպտեմբեր

Ռուպլը	ֆր.	—	—
Բուլգիրի երկաթուղի	»	128	80
Ճնատ. երկթ. պարտաքուղթ	»	102	50
Փոխ. Լոտոնսի վրայ 3 ամս.	»	20	195

ՊՐՈՒՍԷԼ, 12 Սեպտեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		30	30
Բուլգիրի երկաթուղի		119	—

Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԵԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Ուսումնարանին Խնամակալութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու մեր յարգոյ Հասարակութեան թէ իր 1903–4 ուսումնական տարին պիտի սկսի Երկուշաբթի, սեպտ. 1/14ին։

Այս առթիւ հարկ կը զգայ յայտարարելու թէ իր ուսումնական ծրագիրը մասնաւոր խնամքով բարեփոխած է, զայն աւելի օգտաւէտ ընելու համար ընդհանրութեան եւ աւելի համաձայն մեր հասարակութեան պէտքին։

Սոյն ծրագրին համեմատ, Ուսումնարանին չորսը վեցամեայ է, երեք երկամեայ ընթացքներէ բաղկացեալ, այս անգամ Խմբագրական, Միջին եւ Բարձրագոյն։ Իւրաքանչիւր ընթացքին աւարտելուն՝ յատուկ վկայագիր մը պիտի տրուի աշակերտին, մասնաւոր քննութենէ մը ետքը։

Ուսումնարանիս բարձրագոյն վկայագիրը ստացող աշակերտք կարող պիտի ըլլան թէ՝ մայրաքաղաքիս առեւտրական եւ սեղանաւորական հաստատութեանց մէջ մտնել եւ թէ՝ Ֆրանսայի վաճառականութեան, Արեւելքի եւ Երկրագործական վարժարաններուն մէջ ընդունուիլ։ Այն աշակերտներուն համար որ առնմանեալ են Համալսարանական բարձրագոյն ուսմանց հետեւելու, ինչպէս են Բժշկական, Իրաւագիտական, Գիտութեանց, Դպրութեանց եւն., Ուսումնարանս յաւելուածական ընթացք մը ալ ունի, որուն մէջ կ'աւանդուին իւրաքանչիւր ճիւղին կարեւոր եղած ուսմունքն։

Ուսումնարանին Խնամարհագոյն կարգին մէջ ընդունուելու անպարտաստ աշակերտաց համար, լաւ կազմակերպութեամբ Նախակրթական ընթացք մը ալ հաստատուած է։

Խնամակալութիւնը փափաքելով ուսումնասէր ընտանեաց դիւրութիւն ընծայելու, աշակերտաց ընդունելութեան պայմաններն աւելի դիւրամատոյց ըրած է, այս առաջիկայ դպրոցական տարիէն սկսեալ։

Մասնաւոր անօրէնութեամբ մը Ուսումնարանը կ'ընդունի նաեւ այն արտաքին աշակերտները, որոնք իրենց ազատ ուսումնական ընթացքը տարուել կը փափաքին, միայն Ուսումնարանին յաւելուածական ընթացքին դասերուն հետեւելով։

Ուշիմ՝ բայց աղքատիկ տղաքն Ուսումնարանիս օգտուտներէն չզրկելու համար, Խնամակալութիւնը որոշած է ձրիաբար ընդունիլ, իրենց վարքովն ու աշխատասիրութեամբը վկայեալ 10 աշակերտներ, որ առնուազն Ուսումնարանին Խնամարհագոյն դասընթացքին հետեւելու կարող են։ Այս նպատակաւ մրցանք մը հաստատուած է, որուն կրնան մասնակցիլ ամէն փափաքողներ։ Մենք կրնանք այժմէն իրենց որդիները արձանագրել տալու համար, դիմել Ուսումնարանիս Տնօրէնութեան, Բերա, Եէնիլ փողոց, թիւ 1, ամէն յաջորդաթի եւ հինգշաբթի առաւօտները մինչեւ կէս օր։

Խնամակալութիւն
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍ. ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ

47ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս հաստատուած է 1

ՀԱՅՍ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԻՃԱԿՈՒՄԸ

1903ի 4 % փոխառութեան մասնաւոր հրատարակութիւններով

48,260,000 մարկ

Ա. վիճակահանութիւն 1 մայիս 1903 (նոր տոմարով) արդիւնաբերեալ թիւեր.

150 Գրքոյկ 500 մարկանոց կամ 408 մարկանոց

Պերմանիա

13	675	711	770	4535	4630
4808	4787	4742	4764	4815	4878
4956	4972	4981	4502	5523	5658
5672	5854	5889	5961	6358	6640
8048	8484	8585	8671	8673	8700
8844	8857	8874	8994	9002	9255
9271	9378	9451	9420	9741	9996
10017	10051	10198	10237	10295	10307
10388	10488	10512	10547	10549	10595
10597	10927	11734	11855	11918	12013
12344	13336	13378	13954	16768	16780
19120	19668	20000	20010	20365	20749
21090	21445	21451	21534	21661	21742
22006	22120	22124	22192	22208	22240
22355	22345	22378	22376	22406	22490
22780	22790	22818	22884	23282	23280
23837	24329	25987	25991	26242	26265
26298	26323	26439	27609	30176	30290
30844	31852	33514	33586	33588	33663
33690	33672	33703	33727	33756	33778
33799	33892	33903	33926	33970	33972
36509	36981	38038	38968	41343	42205
42400	45228	46110	47907	48147	48286
48645	48718	49368	49910	49971	50110
51314	51713	51354	52028	58020	

Պերմիր 2510

30 Գրքոյկ 2500 մարկանոց կամ 2040 մարկանոց

Պերմանիա

1771	3100	3158	3715	3818	3916
3964	4081	4364	5849	7466	9012
9035	9152	9182	9505	9916	10386
10506	10600	10918	10958	11180	11298
11247	11279	11296	11318		

Հրամեան 280 384

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՑՈՐԸ

Դիւր. ազգայն կամք. փնտրելու ազգը երբեք չի մոռնար. միշտ կը գնդակոծէ զրկել. թանգագոյն գանձը ազգ մնալն է. Եւ ազգային անձնական հանդամանք կը ստանայ անձը, եթէ ազգին անձը. ազգաւոր և ազգի զաւակներու արժանապատիւ և ազնիւ անդամներու ազգասէր ոգիներ ունենայ. ազգասէրներ ունենալ կը նշանակէ ազգային ինքնութիւն մը ունենալ. Հետևապէս ինչ մեծ անգնահատելի գանձ մեր ազգն է. ինչպէս ամենայն ազգ. ունի մեր ազգն ալ յատուկ ազգային ՅՈՒՇԱՐՔԸ. ՅՈՒՇԱՐՔԻ մասնաւոր զանձն է.

Տեղիք մեծ սիրոյով կուտայ այս ՅՈՒՇԱՐՔԻ ՅԱՒԻՆՆԵՐ և յանձն ուզէ մը գրիչ. կամ մը տեսակ. Ուստի ամէն մը սիրոյ ձեռնարկ մը. Նոր սիրոյ հանդէս մը. Հանդէս մեր ազգին. ինչպէս մեր ազգ. Հանդէս ազգ. Հարիւրներ ու հազարներ ազգ. յատուկ սիրով հանդիսանալու յատկութիւն ունենալ. ազգայն ազգին ազգ է և ունի ազգասիրական սիրտ ունենալ. Հետևապէս ազգասէր ազգ. Հանդէս ազգ. ազգասիրական հանդէս.

ՅՈՒՇԱՐՔԻ ՅԱՒԻՆՆԵՐ կրնայ գտնել մեր ազգի 25—30 տարեկան երիտասարդներ. Հանդէս մեր. Հանդիսանալու. զոյգ-երիտասարդներ. Հանդիսանալ իր դրամ կը յանձնարարեմ ազգ. ՅՈՒՇԱՐՔԻ ՅԱՒԻՆՆԵՐ ազգային իրենց զանձանակ.

Բարեկամ Հանդէսի թղթակից Թ. 17

ՍԱՄԱՆԻ ՀԱՅԵՐ

ՅՈՒՇԱՐՔԻ ՅԱՒԻՆՆԵՐ կը Հանդէս Գ. Գալոյ և զանձանակ. մեր վերաբերեալ ամենայն ի ցոյ մեր մեծարանքներ մեր.

Հանդէս 23—26

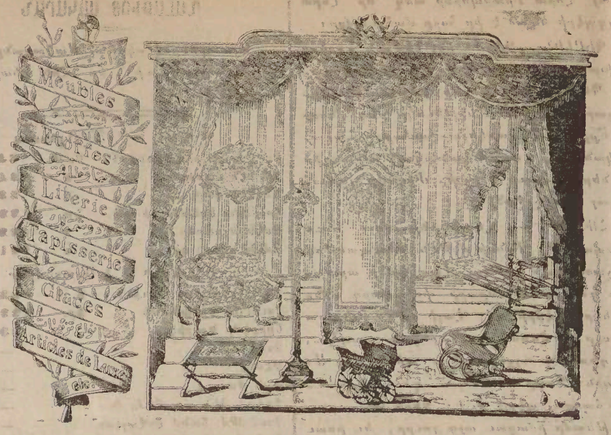

ԱԼԻ ԲԻԶԱ ԷՖԷՆԴԻ

Ղալաթիայի Հայոց եկեղեցիի դէմ թիւ 26.

ՄԵՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԿԱՐԱՍԱՆՔ

ԳԼԽԱՑԱՒԵՐ ԿԱՌԱՒԱՐԱՆԱՆ.

GUARANA
ԿԵՍՊՈ ԵՒ ԸՆԴ.
ԿԱՌԱՒԱՐ Ի ՕՄՍ.

Այս բուսական ու բնական փոխարէն մեկ դարերէն ի՛նչ մի բարձրագոյն դարձ մեկ հարիւրերի. կը բանէ բերիս Հանրապետութիւնը. նաև ամենէն բուսական դարձը. ուստի Ռուսական ազգային-բնական մասնաւոր վրայ.

Կեղծուած է Փարիզ Վիրէն փոքր Թիւ 8 և զեղարուեստները A

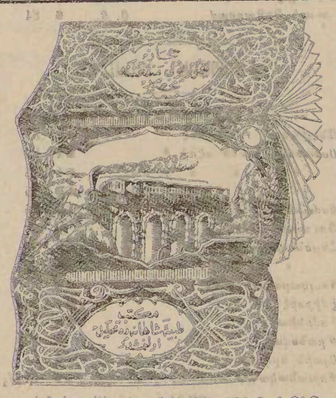

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻԱՆՋ ԹԻՄՈՒՐ ԵՈՒԸ

ԴՐՆԱՒՈՐԵՍ ՊԱՅՄԱՆՈՎ ՍԻՍԱՐԱ ՄԵՌԱՑԱԾ.

Զոր իրական Սեմիրի հարցերը Բարձրագոյն իսկ զրանիրը տար.

Բարձր զեղարդ Տրամանդի են մեր. Նոյն զեղարդ Բարձրագոյն Գերագոյն Կարապետի թանգարանին մասնաւորապէս մեր. Եղանակ ի Գերագոյն Ամենայն Ազգի Ամենայն Ազգի Ամենայն Ազգի